

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 19 maja 2023 r.

Pozycja 171

POSTANOWIENIE

z dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sygn. akt Ts 102/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki – przewodniczący
Michał Warciński – sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 12 października 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej D.D.,

po s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 21 lipca 2020 r. (data nadania) D.D. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności: 1) art. 188 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, ze zm.; dalej: p.p.s.a.) z art. 45 ust. 1, art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) § 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie konkursu na stanowisko dyrektora sądu albo zastępcy dyrektora sądu (Dz. U. poz. 1418; dalej: rozporządzenie) w związku z art. 188 p.p.s.a. z art. 45 ust. 1, art. 78 w związku z art. 176 ust. 1 Konstytucji; 3) art. 57 § 3 p.p.s.a. z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 12 października 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 18 października 2021 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze z uwagi na wniesienie jej po terminie, a także sformułowanie w niej zarzutu niewłaściwego zastosowania zaskarżonego § 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie konkursu na stanowisko dyrektora sądu albo zastępcy dyrektora sądu (Dz. U. poz. 1418).

3. W zażaleniu z 25 października 2021 r. (data nadania) skarżący zarzucił naruszenie: 1) art. 112 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360,

ze zm.; dalej: k.c.) w związku z art. 36 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) w związku z art. 165 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 112 k.c. wskutek nieuzasadnionego niezastosowania tego przepisu; 2) art. 114 k.c. w związku z art. 36 u.o.t.p.TK w związku z art. 165 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie art. 114 k.c. wskutek nieuzasadnionego zastosowania tego przepisu; 3) art. 79 ust. 1 Konstytucji przez niewłaściwe zastosowanie; 4) art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK: a) wskutek jego błędnej wykładni przez przyjęcie, że dla ustanowionego tym przepisem trzymiesięcznego terminu na wniesienie skargi konstytucyjnej, termin ten nie jest terminem ciągłym (*tempus continuum*) i ciągłość tego terminu nie jest wymagana, b) przez niewłaściwe zastosowanie; 5) art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK przez niewłaściwe zastosowanie wskutek odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W uzasadnieniu zażalenia wskazał, że złożył skargę konstytucyjną dzień przed upływem „terminu realnego” na jej wniesienie, który – jego zdaniem – upływał 22 lipca 2020 r. W odniesieniu do stwierdzenia przez Trybunał, że zawarty w skardze zarzut naruszenia § 13 rozporządzenia skierowany został wobec aktu jego zastosowania, podniósł, że „[u]stawy lub inne akty normatywne muszą być stosowane w procesie orzekania. Wobec tego w świetle art. 79 ust. 1 Konstytucji stosowanie ustaw lub innych aktów normatywnych jest immanentnie wpisane w kwestię zgodności albo niezgodności z Konstytucją zastosowanej ustawy lub innego aktu normatywnego” (s. 7 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Zażalenie rozpatrywane jest przez Trybunał w składzie trzech sędziów na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c u.o.t.p.TK). Trybunał Konstytucyjny bada w szczególności, czy wydając zaskarżone postanowienie prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu. Oznacza to, że na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał analizuje przede wszystkim te zarzuty, które mogą podważyć trafność ustaleń przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w zaskarżonym postanowieniu.

2.1. Skarżący zarzucił, że Trybunał niezasadnie nie zastosował w niniejszej sprawie art. 114 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, ze zm.; dalej: k.c.) i skrócił trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej do 90 dni, przyjmując jednocześnie, że nie jest wymagana ciągłość tego terminu.

Trybunał Konstytucyjny w pełni aprobuje ustalenia wyrażone w zaskarżonym postanowieniu dotyczące sposobu obliczania terminu wystąpienia ze skargą konstytucyjną w sytuacji skierowania wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem jej sporządzenia.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia w sprawie. W dniu złożenia przez skarżącego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu termin ten ulega

zawieszeniu i nie biegnie do czasu rozpoznania go przez sąd (zob. postanowienia TK z: 25 listopada 1998 r., sygn. Ts 92/98, OTK ZU nr 3/1999, poz. 46; 4 marca 2008 r., sygn. Ts 223/07, OTK ZU nr 3/B/2008, poz. 119; 3 czerwca 2011 r., sygn. Ts 294/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 378; 12 października 2017 r., sygn. Ts 255/16, OTK ZU nr B/2017, poz. 232). Dochodzi wówczas do podzielenia terminu na dwa okresy: pierwszy – od dnia doręczenia ostatecznego orzeczenia organu władzy publicznej do dnia wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i drugi – od dnia powiadomienia pełnomocnika z urzędu o umocowaniu w sprawie do dnia złożenia skargi konstytucyjnej. Łącznie oba okresy nie mogą być dłuższe niż trzy miesiące (art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK). Zawieszenie biegu terminu następuje z reguły po okresie oznaczonym w dniach, dlatego dla prowadzenia przedmiotowych obliczeń niezbędne jest przyjęcie reżimu przewidzianego w art. 114 k.c., nakazującego traktowanie miesiąca za 30 dni. Ustawowy trzymiesięczny termin na wniesienie skargi konstytucyjnej – zgodnie z powołanym art. 114 k.c. – odpowiada zatem 90 dniom (zob. postanowienia TK z: 21 września 2011 r., sygn. Ts 294/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 379; 28 grudnia 2015 r., sygn. Ts 263/14, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 625).

Termin do wniesienia skargi konstytucyjnej należy liczyć od dnia następnego po dacie doręczenia skarżącemu ostatecznego rozstrzygnięcia, czyli od 5 listopada 2019 r. Bieg terminu uległ zawieszeniu na skutek złożenia przez skarżącego 27 stycznia 2020 r. wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Zaczął on biec ponownie 14 lipca 2020 r., tj. pierwszego dnia po dacie zawiadomienia pełnomocnika z urzędu o wyznaczeniu go w sprawie (art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK). Termin do złożenia skargi upłynął zatem 20 lipca 2020 r. Rozpatrywana skarga została natomiast nadana w urzędzie pocztowym 21 lipca 2020 r., a więc – jak słusznie stwierdził Trybunał w kwestionowanym postanowieniu – po terminie.

2.2. W zaskarżonym postanowieniu ustalono, że zarzut niekonstytucyjności § 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 grudnia 2012 r. w sprawie konkursu na stanowisko dyrektora sądu albo zastępcy dyrektora sądu (Dz. U. poz. 1418; dalej: rozporządzenie) koncentrował się na sferze stosowania prawa, nie zaś na niezgodności z Konstytucją tego przepisu. Trybunał Konstytucyjny w niniejszym składzie stwierdza, że skarżący nie przedstawił argumentów, które pozwalałyby na odmienną ocenę wskazanego zarzutu. W skardze konstytucyjnej stwierdził bowiem, że „[t]o, co zostało bowiem dokonane przez (...) Sąd [który wydał orzeczenie wskazane w sprawie jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji], to jest tylko pozór rozpatrzenia skargi. NSA nie odniósł się w żadnej mierze do treści skargi, do przedłożonych w niej zarzutów i ich uzasadnień. Posłużył się natomiast przepisem § 13 rozporządzenia, który wadliwie uznał za przepis prawa procesowego, aby móc twierdzić, że skoro jest to przepis prawa procesowego, to w takim razie naruszenie tego przepisu przez komisję konkursową wskutek nieuzasadnienia zaskarżonej [uchwały] nie mogło mieć istotnego wpływu na wynik sprawy (...), zatem WSA nie powinien był uwzględniać skargi D.D. i nie powinien tej uchwały uchylać” (s. 14 skargi). Ponadto w zażaleniu skarżący wskazał, że wydany w jego sprawie „wyrok NSA jest niesprawiedliwy, a podjęte nim na podstawie § 13 rozporządzenia rozstrzygnięcie sprawy należy uznać za orzekanie naruszające ustanowione w art. 45 ust. 1 Konstytucji prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy” (s. 7 zażalenia). W rozpatrywanej sprawie nie zostało natomiast wykazane, iż treść zakwestionowanej regulacji zdeterminowała wydane na jej podstawie rozstrzygnięcie w taki sposób, że doprowadziło ono do naruszenia wskazanych w skardze konstytucyjnych praw lub wolności. Sam fakt, że rozstrzygnięcie to zostało wydane na podstawie zaskarżonego przepisu, nie uzasadnia takiego powiązania. Nie wynika z niego bowiem jeszcze, że do naruszenia przysługujących skarżącemu konstytucyjnych praw lub wolności doszło „na skutek” wydania rozstrzygnięcia w oparciu o zaskarżony przepis, a więc

że źródło tego naruszenia tkwi w niekonstytucyjnej treści zakwestionowanego przepisu. Innymi słowy, skarżący nie wykazał na czym polega niekonstytucyjność zaskarżonego przepisu, łącząc naruszenie praw z samym faktem nieuwzględnienia jego żądania uchylecia uchwały rozstrzygającej konkurs na stanowisko dyrektora Sądu Rejonowego w Z., w którym brał udział, i stwierdzenia przez komisję konkursową, że skarżący nie spełnia wszystkich kryteriów wymaganych do objęcia tego stanowiska. W związku z powyższym Trybunał podziela zaprezentowane w zaskarżonym postanowieniu stanowisko dotyczące sformułowania przez skarżącego zarzutu niewłaściwego zastosowania § 13 rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK *a contrario* – postanawia jak w sentencji.